

آیین‌نامه آموزشی دوره‌های کاردانی و کارشناسی ابلاغی مورخ ۹۳/۱۲/۲۴

به انضمام تبصره‌های الحاقی مصوب جلسه شماره ۱۱۳۶

مورخ ۱۳۹۴/۰۱/۳۱ شورای آموزشی دانشگاه

مقدمه

به استناد بندهای ۲ و ۸ و ۱۲ ماده ۳ آیین‌نامه شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۹۳/۷/۲۸) آیین‌نامه زیر تدوین و به اجرا گذاشته می‌شود.

ماده ۱- هدف

هدف از تدوین این آیین‌نامه تنظیم امور آموزش دانشگاه برای تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و متناسب با نیازهای جامعه و ایجاد هماهنگی در فعالیتهای آموزشی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی کشور و استفاده بهینه از ظرفیتهای موجود در ارتقای کیفیت آموزشی دانشجویان است.

ماده ۲- تعاریف

۱. وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
۲. دانشگاه: منظور هر یک از دانشگاه‌های و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیر دولتی) است که دارای مجوز تأسیس از مراجع ذی‌ربط بوده و مجری هر یک از دوره‌های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته هستند.
۳. آموزش رایگان: منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی بدون پرداخت هزینه در دانشگاه‌هایی است که از بودجه دولت استفاده می‌کنند.
۴. دانشجو: فردی است که در یکی از دوره‌های آموزش عالی برابر ضوابط معین پذیرفته شده ثبت نام کرده و مشغول به تحصیل است.
۵. حضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیتهای آموزشی دانشگاه شرکت می‌کند.
۶. نیمه حضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که بخشی از آن به صورت حضوری و بخشی از آن به صورت غیر حضوری انجام می‌شود.

۷. غیر حضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که حضور فیزیکی دانشجو در فعالیت‌های آموزشی الزامی نیست.

۸. راهنمای آموزشی: عضو هیأت علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می‌شود تا راهنمای تحصیلی دانشجو از تاریخ ورود تا دانش‌آموختگی باشد.

۹. برنامه درسی: منظور مجموعه‌ای به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی است که هدف مشخصی را دنبال می‌کند و برنامه آن توسط شورای عالی به تصویب رسیده است.

۱۰. واحد درسی: میزان درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۲۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.

۱۱. درس جبرانی: درسی است که به تشخیص گروه آموزشی گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو ضروری است.

۱۲. رشته تحصیلی: یکی از شعب فرعی از گروه‌های علمی است که به لحاظ موضوع کاملاً مشخص است و از موضوعات گروه‌های علمی دیگر متمایز بوده و حداقل به یک کارآیی مشخص می‌انجامد.

۱۳. گرایش تحصیلی: هر یک از شعب یک رشته تحصیلی که ناظر بر تخصص آن باشد و اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد واحدهای رشته کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها بیشتر باشد.

۱۴. دوره کاردانی پیوسته: دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و شامل دانش-آموختگانی است که بدون گذراندن دوره پیش دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می‌شود.

۱۵. دوره کاردانی ناپیوسته: دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و شامل دانش-آموختگانی است که با گذراندن دوره پیش دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می‌شود.

۱۶. دوره کارشناسی پیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و حداقل با گذراندن ۱۳۰ واحد درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.

۱۷. دوره کارشناسی ناپیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) آغاز می‌شود و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.

۱۸. گروه آزمایشی: مجموعه رشته‌های مختلف تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمونی مشترک، دسته‌بندی می‌شود.

۱۹. گروه آموزشی: بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی دارای تخصص مشترک در یک رشته علمی است که با ایجاد و راه‌اندازی آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می‌شود.

۲۰. شورای آموزشی: یکی از شوراهای تخصصی و اولین سطح سیاست‌گذاری بخشی دانشگاه می‌باشد که در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی به ریاست معاون آموزشی دانشگاه تشکیل می‌شود و نسبت به سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی به منظور ایجاد هماهنگی در امور اجرایی در بخش مربوط و ارائه به شورای دانشگاه و هیأت رئیسه اقدام می‌نماید. شورای آموزشی می‌تواند اختیارات مشخص شده در این آیین‌نامه را به گروه آموزشی یا کمیته منتخب تفویض کند.

۲۱. دانش‌آموخته: فردی است که یکی از دوره‌های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین گواهی یا مدرک تحصیلی مربوط را دریافت کرده باشد.

۲۲. نیمسال تحصیلی: هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته امتحانات پایانی است.

۲۳. دوره تابستان: شامل ۶ هفته آموزش و یک هفته امتحانات پایانی است.

ماده ۳- شرایط عمومی و اختصاصی ورود به دوره

۳-۱. داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات وزارت.

۳-۲. احراز توانمندی علمی مطابق مصوبات وزارت.

ماده ۴: نحوه اجرای دوره

آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می‌شود.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی را منحصرًا برای دانشجویان خارجی در صورتی که به حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس برسد با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، به زبان انگلیسی ارائه نماید.

ماده ۵- دانشگاه موظف است برنامه‌های آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت را برای دوره‌ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی دانشجو پذیرفته است، اجرا نماید.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد حداکثر ده درصد از واحدهای درسی هر دوره را با اولویت دروس پایه و عمومی به جز دروس مجموعه معارف اسلامی و فارسی عمومی به صورت الکترونیکی (مجازی) با تأکید بر محتوای الکترونیکی و رعایت استانداردهای مصوب وزارت ارائه نماید.

تبصره الحاقی

بر اساس مصوبه شماره ۱۱۰۷ مورخ ۹۳/۳/۲۶ شورای آموزشی دانشگاه مهمانی دانشجویان دانشگاه دانشگاه بوعلی سینا در دوره‌های الکترونیکی (مجازی) ممنوع می‌باشد.

ماده ۶- دانشگاه موظف است برای هدایت تحصیلی دانشجو از زمان پذیرش یکی از مدرسان مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو را به عنوان راهنمای آموزشی تعیین و اعلام کند.

ماده ۷- دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ واحد درسی انتخاب کند، حداکثر واحد مجاز انتخابی در دوره تابستان ۶ واحد درسی است.

تبصره ۱- اگر میانگین نمرات دانشجویی در یک نیمسال حداقل ۱۷ باشد در این صورت دانشجو با تأیید گروه آموزشی در نیمسال تحصیلی بعد می‌تواند حداکثر تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۲- چنانچه دانشجو در نیمسال آخر برای دانش‌آموختگی حداکثر ۲۴ واحد درسی باقی داشته باشد به شرطی که میانگین کل وی بالای ۱۰ باشد می‌تواند تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۳- در شرایط خاص که دانشجو با گذراندن حداکثر ۸ واحد درسی دانش‌آموخته شود با تأیید گروه آموزشی می‌تواند واحدهای مذکور را در دوره تابستان اخذ نماید.

تبصره ۴- دانشجو هم‌زمان نمی‌تواند از مفاد تبصره ۲ و ۳ این ماده استفاده کند.

تبصره ۵- در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقی مانده دانشجو در پایان هر نیمسال به تشخیص گروه آموزشی بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۱۲ واحد درسی برسد در این صورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود؛ اما در مشروط شدن یا ممتاز شدن دانشجو (موضوع تبصره ۱ همین ماده) بی‌تأثیر است (به عبارت دیگر

در شرایط مذکور اگر میانگین دانشجو کمتر از ۱۲ شد مشروط نیست و اگر ۱۷ و بالاتر شد ممتاز محسوب نمی شود).

تبصره‌های الحاقی

۱. چنانچه دانشجو به عمد حد نصاب ۱۲ واحد را رعایت نکند آموزش دانشکده موظف است کلیه دروس دانشجو را در آن نیمسال حذف نماید و آن نیمسال مرخصی با احتساب سنوات منظور گردد. در ضمن ملاک ۱۲ واحد، دروس اخذ شده دانشجو تا پایان حذف و اضافه می باشد.

۲. دانشجوی مشمول تبصره ۵ این ماده حق شرکت در حذف اضطراری نخواهد داشت.

ماده ۸- در صورتی که دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی برای دانش آموختگی حداکثر دو درس نظری داشته باشد با تأیید گروه آموزشی و با رعایت سقف واحدهای آن نیمسال (موضوع تبصره- های ۲ و ۳ ماده ۷) می تواند دروس را به صورت معرفی به استاد یا دوره تابستان بگذراند.

تبصره: چنانچه دانشجویی قبلاً یک درس عملی- نظری را اخذ ولی نمره قبولی کسب نکرده باشد اما دوره عملی درس فوق را گذرانده باشد، می تواند با رعایت مفاد این ماده، بخش نظری آن درس را به صورت معرفی به استاد اخذ نماید.

تبصره‌های الحاقی

۱. استاد موظف است از دانشجوی مشمول این ماده امتحان هر دو بخش عملی و نظری را اخذ و نمره آن را یکجا اعلام نماید.

۲. بر اساس مصوبه شماره ۱۱۲۰ مورخ ۹۳/۸/۹ شورای آموزشی دانشگاه، امتحان درس معرفی به استاد تحت نظر آموزش دانشکده و در هفته در یک روز و ساعت مشخص و با تنظیم صورت- جلسه برگزار می گردد. در ضمن دروس معرفی به استاد باید در طول نیمسال تحصیلی و حداکثر تا پایان امتحانات ارائه و امتحان آن برگزار گردد. دروسی که به صورت معرفی به استاد در دوره تابستان ارائه می شود نیز حداکثر تا ۳۱ شهریور همان سال باید ثبت و نمرات آن حداکثر تا پایان هفته دوم مهر ماه اعلام شود. لازم به ذکر است درس یا دروس معرفی به استاد صرفاً باید در گروه صفر تعریف شود.

ماده ۹- چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس هر دوره و هر رشته با رعایت پیش نیاز (تقدم و تأخر) هر درس طبق برنامه درسی مصوب بر عهده گروه آموزشی است.

تبصره: دانشجوی در آخرین نیمسال تحصیلی از رعایت مقررات این ماده معاف است.

ماده ۱۰ - تعداد واحدهای جبرانی با تشخیص گروه آموزشی صرفاً برای دوره کارشناسی ناپیوسته حداکثر ۶ واحد می‌باشد و نمره دروس جبرانی در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد برای دانش‌آموختگان دوره کاردانی پیوسته (فاقد مدرک پیش دانشگاهی) که معدل کل آن‌ها زیر ۱۴ است و در دوره کارشناسی ناپیوسته در رشته غیر مرتبط (به تشخیص گروه آموزشی) پذیرفته شده‌اند حداکثر ۲۰ واحد درسی جبرانی ارائه کند نمره این دروس در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

تبصره الحاقی

به ازاء اخذ ۱۲ تا ۲۰ واحد جبرانی یک نیمسال به سنوات مجاز تحصیلی دانشجوی افزوده می‌شود.

ماده ۱۱- آموزش رایگان برای هر دانشجوی در هر دوره تحصیلی صرفاً یک‌بار و در یک رشته تحصیلی امکان‌پذیر است.

ماده ۱۲- دانشجوی مشمول آموزش رایگان در دانشگاه‌های دولتی، در صورت حذف یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس برای انتخاب مجدد آن درس در صورتی که سنوات مجاز تحصیلی دانشجوی تمام شده باشد موظف به پرداخت هزینه مربوط، طبق مصوبه هیأت امناء دانشگاه می‌باشد.

ماده ۱۳- دانشجوی مشمول این آیین‌نامه می‌تواند در دوره‌های غیر حضوری که منتهی به مدرک تحصیلی می‌شود، مطابق مصوبات مربوط هم‌زمان تحصیل کند.

تبصره: تحصیل هم‌زمان دانشجویان استعدادهای درخشان بر اساس مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت انجام می‌شود.

ماده ۱۴- برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری درباره چگونگی و زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، اعلام و ثبت نمره، تاریخ تجدید نظر و غیره طبق شیوه‌نامه اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه انجام می‌شود.

ماده ۱۵- مدت مجاز تحصیل در دوره‌های کاردانی (اعم از پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته دو سال و در دوره‌های کارشناسی پیوسته چهار سال است.

تبصره ۱: دانشگاه اختیار دارد در شرایط خاص و با تصویب شورای دانشگاه حداکثر یک نیمسال برای دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و حداکثر دو نیمسال برای دوره کارشناسی پیوسته مدت مجاز تحصیل را افزایش دهد؛ چنانچه دانشجو در این مدت دانش‌آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۲- هزینه افزایش سنوات تحصیلی طبق تعرفه مصوب هیات امناء دانشگاه از دانشجویان مشمول آموزش رایگان دریافت می‌شود.

تبصره الحاقی

برای دانشجویان شاهد و ایثارگر به حداکثر مدت مجاز تحصیل در دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته یک نیمسال و در دوره‌های کارشناسی پیوسته دو نیمسال اضافه می‌شود.

ماده ۱۶- ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس توسط مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج امتحانات انجام می‌شود و به صورت عددی از صفر تا بیست محاسبه می‌شود.

تبصره ۱- برگزاری آزمون کتبی برای دروس نظری الزامی است.

تبصره ۲- نمرات دروس تمرین دبیری، کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرائی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه درسی مصوب با پروژه ارائه می‌شود در صورتی که به تشخیص مدرس و تأیید گروه آموزشی مربوط، تکمیل آن‌ها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد ناتمام تلقی می‌شود، قطعی شدن نمره ناتمام طبق شیوه‌نامه ماده ۱۴ انجام می‌شود.

تبصره‌های الحاقی

۱. تنظیم صورت جلسه امتحان برای کلیه دروس اعم از نظری، عملی و نظری- عملی الزامی است.
۲. مدرس هر درس موظف است گزارش نمره ارزیابی نهایی درس دانشجویان را ظرف مدت ۱۰ روز از برگزاری آخرین امتحان پایان نیمسال در سامانه آموزش ثبت نهایی نماید.
۳. چنانچه دانشجویی تقاضای تجدید نظر در نمره درسی را داشته باشد می‌تواند ظرف ۴۸ ساعت از زمان ثبت موقت تقاضای تجدید نظر خود را در سامانه آموزش ثبت نماید. مدرس درس نیز موظف است تا قبل از اتمام بازه ثبت نهایی نمرات، به درخواست‌های دانشجویان رسیدگی و

اشتباهات احتمالی را بر طرف و در صورت لزوم برگه‌های امتحانی را به رؤیت دانشجو برساند و سپس نمرات را ثبت نهایی نماید.

۴. نمرات دروس تمرین دبیری، کارآموزی، کارورزی، عملیات صحرائی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه درسی مصوب توأم با تکلیف پژوهشی ارائه می‌شود، در صورتی که به تشخیص مدرس و گروه آموزشی مربوط تکمیل آن‌ها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد ناتمام تلقی می‌شود. این دروس بر اساس مصوبه شماره ۱۱۳۸ مورخ ۹۴/۰۲/۱۴ شورای آموزشی دانشگاه بایستی حتی‌الامکان در نیمسال‌های زوج ارائه شوند. در ضمن نمرات دروس مزبور چنانچه در نیمسال‌های فرد ارائه شود بایستی حداکثر تا ۱۵ اسفند همان سال ثبت شود و چنانچه در نیمسال‌های زوج ارائه شوند بایستی حداکثر تا ۱۵ شهریور ثبت نهایی شود.

۵. نمره درس پس از نهایی شدن به هیچ وجه قابل تغییر نمی‌باشد.

۶. مدرس موظف است برگه‌های امتحانی هر درس را به عنوان سابقه درس، حداقل تا دو نیمسال تحصیلی بعد، نزد خود نگهداری نماید.

ماده ۱۷- حضور دانشجو در تمام جلسات درس دوره‌های حضوری الزامی است.

تبصره ۱- اگر دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ جلسات یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند؛ چنانچه غیبت دانشجو به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه غیر موجّه تشخیص داده شود نمره آن درس صفر و در صورت تشخیص موجّه، آن درس حذف می‌شود. در این صورت رعایت حد نصاب ۱۲ واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود.

تبصره ۲- در شرایط خاص حذف تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجو و تأیید شورای آموزشی دانشگاه قبل از شروع امتحانات و با احتساب در سنوات تحصیلی امکان‌پذیر است.

تبصره ۳- دانشجو می‌تواند با رعایت مفاد تبصره ۱ این ماده، در صورت اضطرار تا دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال صرفاً یک درس نظری را با تأیید گروه آموزشی حذف کند به شرط آن که تعداد واحدهای باقی‌مانده دانشجو کمتر از ۱۲ واحد نشود.

ماده ۱۸- حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ است.

تبصره ۱- دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس، نمره قبولی کسب نکند چنانچه در نیمسال‌های بعدی درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذرانند نمره یا تمام نمره‌های مردودی قبلی در ریز نمرات تحصیلی دانشجو فقط ثبت و باقی می‌ماند؛ اما این نمره‌ها در محاسبه میانگین کل دوره بی‌اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره ۲- گذراندن دروس با استفاده از تبصره ۱ صرفاً برای محاسبه میانگین کل دوره تحصیلی در هنگام دانش‌آموختگی می‌باشد و مشروطی دانشجو در نیمسال‌های قبل را خنثی نمی‌کند.

تبصره ۳- تسهیلات این ماده شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی نمره مردودی دریافت می‌کنند نمی‌شود.

تبصره الحاقی

تسهیلات این ماده شامل دروس غیبت در جلسه امتحان، دروس گزارش نشده در مهلت قانونی و دروسی که توسط استاد، غیبت در طول نیمسال ثبت شده است نمی‌شود.

ماده ۱۹- چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد دانشجو در آن نیمسال مشروطی تلقی می‌شود و در نیمسال بعدی حداکثر می‌تواند تا ۱۴ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره: چنانچه دانشجویی در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دو نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال اعم از متوالی یا متناوب مشروط شده باشد از تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۲۰- دانشجو می‌تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته یک نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته حداکثر دو نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱- مدت مجاز مرخصی زایمان، دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره ۲- مدت مجاز مرخصی پزشکی، در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه و شورای آموزشی، حداکثر دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره ۳- بررسی سایر مصادیق مرخصی (مانند مأموریت همسر یا والدین و...) حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات مجاز، در اختیار شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۴- دانشجو می‌تواند با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه از مجموع مرخصی مذکور در این ماده و تبصره های مندرج در آن بهره‌مند شود.

ماده ۲۱- ثبت نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می‌شود.
تبصره: تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

ماده ۲۲- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصا و به صورت کتبی به اداره آموزش دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد در غیر این صورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

ماده ۲۳- دانشجوی دوره‌های کاردانی و کارشناسی پیوسته با داشتن شرایط زیر می‌تواند از یک رشته یا گرایش به رشته یا گرایش دیگر تحصیلی در همان دانشگاه تغییر رشته یا گرایش دهد.
الف) وجود رشته یا گرایش مورد تقاضای دانشجو در دانشگاه.

ب) موافقت گروه آموزشی مبدأ و مقصد و با تأیید شورای آموزشی دانشگاه.

ج) کمتر نبودن نمره‌های اکتسابی دانشجو در آزمون سراسری گروه آزمایشی ذی‌ربط از نمره آخرین فرد پذیرفته شده در آن رشته یا گرایش در دانشگاه و در سال پذیرش با تأیید سازمان سنجش آموزش کشور.

د) امکان ادامه تحصیل دانشجو در رشته یا گرایش جدید در سنوات مجاز باقیمانده.

تبصره: دانشجو صرفاً در هر دوره تحصیلی برای یک بار می‌تواند با رعایت شرایط این ماده، تغییر رشته یا گرایش دهد.

ماده ۲۴- تغییر رشته از دوره‌های پایین به دوره‌های بالاتر، از غیر دولتی به دولتی، از شبانه به روزانه، از غیر حضوری به نیمه حضوری و حضوری ممنوع است ولی برعکس آن مجاز است.

تبصره: تغییر رشته دانشجویی که پذیرش وی در دوره از طریق بدون آزمون می‌باشد به رشته‌هایی که پذیرش در آنها از طریق آزمون سراسری صورت گرفته باشد، ممنوع است.

ماده ۲۵- تغییر رشته دانشجو در دوره کارشناسی ناپیوسته ممنوع است، اما تغییر گرایش با داشتن شرایط و ضوابط ذکر شده در ماده ۲۳ امکان‌پذیر است.

ماده ۲۶- میهمانی و انتقال دانشجو مطابق آیین نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره های کاردانی و کارشناسی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی دولتی و غیر دولتی مصوب وزارت انجام می شود.

ماده ۲۷- انتقال توأم با تغییر رشته یا گرایش در صورت احراز شرایط (موضوع مواد ۲۶، ۲۵، ۲۴، ۲۳) و با کسب موافقت دانشگاه‌های مبدأ و مقصد، فقط برای یک‌بار امکان‌پذیر است.

ماده ۲۸- معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو بر اساس دستورالعمل اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه امکان‌پذیر است.

تبصره ۱- به ازای هر ۱۲ تا ۲۰ واحد از دروس معادل‌سازی شده یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.

تبصره ۲- معادل‌سازی دروس صرفاً در شیوه‌های آموزشی هم‌عرض زیر صورت می‌گیرد.

الف) واحدهای گذرانده دانشجوی حضوری به دوره‌های حضوری، نیمه حضوری یا غیر حضوری.
ب) نیمه حضوری به نیمه حضوری و غیر حضوری.

ج) غیر حضوری به غیر حضوری.

تبصره‌های الحاقی

۱. دروسی که دانشجو در رشته یا گرایش قبلی گذرانده است در گروه آموزشی رشته جدید بررسی و معادل‌سازی می‌شود و فقط دروسی از وی پذیرفته می‌شود که به تشخیص گروه آموزشی و طبق برنامه درسی مصوب با دروس رشته یا گرایش جدید اشتراک محتوایی داشته باشد و نمره هر یک از آن دروس کمتر از ۱۲ نباشد. در این صورت فقط دروس پذیرفته شده و نمره آنها با احتساب در میانگین کل در کارنامه دانشجو ثبت می‌شود.

۲. تعداد واحدهای پذیرفته شده از دانشجوی مشمول بند ۱ این تبصره الحاقی نباید از یک سوم کل واحدهای دوره تجاوز نماید.

۳. کلیه نمرات دروس دانشجویان انتقالی که در همان رشته گرایش دانشگاه مبدأ به دانشگاه بوعلی- سینا منتقل شده‌اند؛ اعم از قبولی و ردی و سوابق آموزشی (مشروطی) عیناً در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات دروس ردی و قبولی در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل او محسوب می‌شود. در ضمن پذیرش و معادل‌سازی نمرات بین ۱۰ تا ۱۲ این قبیل دانشجویان در اختیار گروه‌های آموزشی می‌باشد

۴. نمرات دروس ردی دانشجویان مشمول بند ۳ تبصره الحاقی این ماده پس از گذراندن بر اساس تبصره ۱ ماده ۱۸ این آیین‌نامه بی‌اثر می‌شود و در میانگین کل دوره محاسبه نمی‌گردد اما در میانگین نیمسال محاسبه می‌گردد و مشروطی احتمالی دانشجو در سوابق او باقی می‌ماند.

۵. پذیرش و معادل‌سازی نمرات دروسی که دانشجو قبلاً در دوره کاردانی پیوسته گذرانده در صورتی امکان‌پذیر است که دانشگاه قبلی و مدارک تحصیلی آن مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشد و نمره هر یک از دروس پذیرفته شده نباید کمتر از ۱۴ باشد.

ماده ۲۹- ملاک دانش‌آموختگی برای دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته داشتن میانگین کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

تبصره: چنانچه میانگین کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی آن دوره کمتر از ۱۲ باشد تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۲۰ واحد از درس‌هایی که با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است میانگین کل دروس اخذ شده خود را به حداقل ۱۲ برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند در غیر این صورت از تحصیل محروم می‌شود.

تبصره الحاقی

چنانچه یک یا چند درس دانشجو باقی مانده باشد، می‌تواند به همراه دروس باقی‌مانده و با رعایت سقف مجاز نیمسال، حداکثر ۱۴ واحد را به عنوان جبران معدل اخذ نماید.

ماده ۳۰- در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸ واحد درسی (شامل حداکثر ۱۰ واحد دروس عمومی و ما بقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی گذرانده و میانگین کل دروس گذرانده وی ۱۲ یا بالاتر باشد. در این صورت می تواند مدرک دوره کاردانی همان رشته را دریافت کند. در غیر این صورت به دانشجوی مذکور و همچنین به دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته فقط گواهی ای مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

تبصره ۱- در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته بیش از واحدهای مورد نیاز دوره کاردانی را با نمره قبولی گذرانده باشد در این صورت دانشگاه دروسی را ملاک میانگین کل برای صدور مدرک کاردانی قرار می دهد که میانگین کل دانشجو در آن دروس ۱۲ یا بالاتر شود.

تبصره ۲- صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو انجام می شود.

ماده ۳۱- تاریخ دانش آموختگی زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در اداره آموزش دانشگاه است.

ماده ۳۲- مسئولیت حسن اجرای این آیین نامه و هر گونه پاسخ گویی قانونی مترتب بر آن بر عهده دانشگاه است و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن برعهده معاون آموزشی وزارت است.

ماده ۳۳- این آیین نامه برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ و پس از آن لازم الاجرا است و تمام آیین نامه ها و بخش نامه های مغایر با آن لغو و بلا اثر اعلام می شود.

تبصره های الحاقی

۱. بر اساس مصوبه شماره ۱۱۳۸ مورخ ۹۴/۰۲/۱۴ شورای آموزشی دانشگاه کلیه مفاد این آیین نامه به استثنای مفاد مواد ۱۵ و ۱۸ و تبصره های آن از نیمسال اول سال تحصیلی ۹۵-۹۴ برای دانشجویان کاردانی و کارشناسی ورودی های ۹۱ و ۹۲ به بعد نیز لازم الاجرا است. توضیح این که طول سنوات مجاز دانشجویان ورودی های ۹۱ و ۹۲ بر اساس ماده ۱۳ آیین نامه شماره ۱۳۸۷۱۵/و مورخ ۹۱/۰۷/۲۲ به ترتیب برای دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته ۵ نیمسال و برای دوره های کارشناسی پیوسته ۱۰ نیمسال می باشد. در ضمن بر اساس تبصره ماده ۱۸ آیین نامه مزبور

دانشجویی که در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند چنانچه در نیمسال‌های بعدی درس یا دروس مردودی را با نمره حداقل ۱۴ بگذراند آخرین نمره مردودی دانشجوی بی‌اثر و در محاسبه میانگین نیمسال و میانگین کل او محسوب نمی‌شود.

۲. دانشجویان روزانه ورودی‌های ۹۱ و ۹۲ بر اساس ماده ۲۲ آیین‌نامه مربوط در صورت عدم کسب نمره قبولی در هر درس یا حذف درس، برای اخذ مجدد آن درس، موظف به پرداخت هزینه مربوط مطابق تعرفه مصوب دانشگاه می‌باشند.

مدیریت امور آموزشی دانشگاه

۹۴/۰۲/۲۷